GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 5. Joi, Vinerĭ 9 (21) Ianuariu. 1887.

NOU ABONAMENTU

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Ianuariu 1887 st. v., s'au începutŭ unŭ nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe toțĭ onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ **3 fl.**	pe trei lunĭ **10 franci**
„ șése „ 6 „	„ șése „ **20** „
„ unŭ anŭ **12** „	„ unŭ anŭ **40** „

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Abonațilorŭ de pĕn'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fâșiei sub care au primitŭ ḑiarulŭ.

Domnii carĭ se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Brașovŭ, 8 Ianuariu 1887.

Politica financiară a guvernului ungurescŭ a fostŭ supusă ḑilele acestea unei aspre critice din partea opozițiunei moderate și estreme maghiare. O mai bună ocasiune nicĭ că i se putea oferi oposițiunei pentru acésta, decâtŭ acum la desbaterea generală asupra bugetului.

Caracteristicŭ pentru starea financelorŭ este, că însușĭ referentulŭ Hegedűs s'a vĕḑutŭ silitŭ a întroduce referatulŭ sĕu cu mărturisirea, că în adevĕrŭ s'a cheltuitŭ în anii din urmă pré multŭ din partea guvernului, dér acesta a fostŭ într'o situațiune silitŭ și a fostŭ tîrîtŭ de „curentulŭ aspirațiunilorŭ generale“. Acuma însĕ nu mai are încătrău și trebue sĕ urmeze o pausă. Bugetulŭ cheltuelilorŭ de 320 milióne este de ajuns și nu mai este ertatŭ a trece peste elŭ. Situațiunea financiară nu e bună, dér — ḑice Hegedűs — este cu putință sĕ fiă îmbunătățită prin mĕsura de conversiune propusă de guvernŭ și prin urcarea dărilorŭ indirecte, mai alesŭ a dărilorŭ pe consumŭ. La o urcare a dărilorŭ directe nu se póte gândi în momentulŭ de față nimenea.

Acésta a arătat'o și ministru-președinte Tisza, dér a adausŭ, că mai târḑiu póte sĕ vină unŭ momentŭ, când și dările directe vorŭ trebui urcate. Totodată a constatatŭ și dênsulŭ necesitatea d'a se face câtŭ mai mare economiă.

Décă și cei dela guvernŭ suntŭ silițĭ sĕ recunóscă trista stare financiară a statului, atuncĭ ne putemŭ închipui cu ce putere nimicitóre au căḑutŭ asupra capetelorŭ ministrilorŭ loviturile oposițiunei.

Vorbitorulŭ stângei estreme Helfy a pusŭ trista alternativă statului, că séu sĕ se declare falitŭ séu sĕ întroducă dărĭ atâtŭ de marĭ, încâtŭ sĕ devină imposibilă viéța economică a „națiunei;“ altfelŭ, după dênsulŭ, nu mai e scăpare. Guvernulŭ amăgesce țéra, deficitulŭ nu e de 22, ci de 40, ba de 60 milióne, décă vomŭ avea în vedere și creditele de care are lipsă în viitorŭ. Progresele cultura e dobêndite nu stau în nicĭ o proporțiune cu sarcinele ce apasă poporulŭ. Guvernulŭ — ḑice Helfy — trebue sĕ se lapede odată de grandomania lui; sĕ se schimbe planulŭ clădirei parlamentului din Pesta și sĕ se economiséscă acolo câteva milióne; legiónele de funcționarĭ sĕ fiă reduse; tractatulŭ vamalŭ și comercialŭ cu Austria sĕ-lŭ lăsămŭ cum e, denunțatŭ. Numai atuncĭ, când Ungaria va puté dispune liberŭ în privința economică, va fi în stare sĕ 'șĭ reguleze finanțele.

Horanszky din oposițiunea moderată combate fórte aspru sistemulŭ de față, pe care-lŭ numesce sistemulŭ minciunii, și ḑice că trebue sĕ dispară de pe suprafață. O situațiune estraordinară pretinde mijlóce estraordinare.

Numiții deputațĭ au presentatŭ în numele partidelorŭ lorŭ moțiunĭ, prin care declară că nu primescŭ bugetulŭ.

După câțĭva alțĭ vorbitorĭ s'a ridicatŭ ministrulŭ de finanțe Szapary și a desvoltatŭ unŭ proiectŭ de conversiune după unŭ planŭ anumitŭ, care are de scopŭ a unifica cele mai multe datorii de statŭ ale Ungariei, ce se află în circulațiune, conversiune care sĕ cuprindă în totalŭ o sumă de 382 milióne florinĭ în aurŭ, argintŭ, și note; dela acésta așteptă ministrulŭ o scădere a dobênḑilorŭ de $5^1/_2$ milióne florinĭ anualŭ.

Planulŭ de conversiune a ministrului Szapáry este supusŭ unei riguróse critice din tóte părțile și s'a constatatŭ deja, că în celŭ mai bunŭ casŭ elŭ nu va aduce decâtŭ unŭ folosŭ fórte neînsemnatŭ, departe de așteptările ministrului.

Unii credŭ, că ministrulŭ Szapary este decisŭ a se retrage și că proiectulŭ de conversiune ar fi numai o ultimă debutare a lui, care sĕ-ĭ ușureze acéstă retragere.

Interesantŭ este discursulŭ lui Appony, care — precum arată și foile oficióse — și-a luatŭ aerulŭ de moștenitorŭ alŭ regimului actualŭ. Elŭ a cerutŭ între altele, ca guvernulŭ sĕ desvólte unŭ programŭ alŭ viitórei sale politice financiare. Apponyi din parte'i declară, că este convinsŭ că situațiunea financiară a țĕrii se póte regula astfelŭ, ca sĕ nu sufére nicĭ onestitatea statului ungarŭ, nicĭ posițiunea de putere a monarchiei, dér dênsulŭ nu póte sĕ încredințeze esecutarea programului respectivŭ unui guvernŭ, în a căruia capacitate nu are încredere.

Mai departe cerŭ dela guvernŭ, ca sĕ folosésca momentulŭ în care încă nu este încheiatŭ pactulŭ cu Austria și sĕ asigure statului ungarŭ dreptulŭ de liberă disposițiune asupra dărilorŭ de consumŭ, și sfĕrșĭ cu asigurarea, că este de lipsă a se schimba sistemulŭ și a se face o reformă în capite et membris.

Ministrulŭ Tisza caută sĕ paraliseze tăria săgețilorŭ îndreptate asupră'i de Apponyi, apelândŭ la „maioritatea țĕrii“, dela care așteptă Tisza și în viitorŭ scăparea sa. Câtŭ pentru programŭ, Tisza concede că oposițiunea nu e datóre sĕ-lŭ presinte, dér — ḑice elŭ — și guvernulŭ, care se află acum în ajunulŭ alegerilorŭ, este espusŭ eventualității, ca ideile eșite din sînulŭ sĕu sĕ fiă esecutate de alțĭ bărbațĭ într'unŭ modŭ nefavorabilŭ țĕrii. Cu alte cuvinte, nicĭ Tisza n'are încredere în oposițiune și așa vorŭ trebui sĕ decidă alegĕtorii, décă mai merită sĕ rĕmână la cârmă. Tisza e de părere, că tocmai calamitățile de față îĭ impunŭ datoria de a nu se duce, ci de a rĕmâné la postulŭ sĕu.

Étă pe scurtŭ resultatulŭ desbaterilorŭ de patru ḑile asupra bugetului în camera din Pesta, la care vomŭ mai reveni.

O declarațiune a generalului Gurko.

O telegramă din Varșovia adresată ḑiarului „Revue de l'Orient“ comunică, că la primirea de anulŭ nou, la care au asistatŭ aprópe o miiă de persóne, generalulŭ rusŭ Gurko a adresatŭ oficerilorŭ următórele cuvinte:

„Vĕ salutŭ, domnilorŭ, cu ocasiunea anului nou și dorescŭ, ca totdéuna, ca anulŭ ce începe *acum sĕ nu trécă fără a progresa mai departe desvoltarea nóstră militară*, ca prin *energia* desvoltată în interesulŭ acestei ținte sĕ facemŭ și mai departe bucuriă împĕratului, pentru ca Maiestatea Sa sĕ scótă din tăria sufletului nostru nouĕ puterĭ pentru continuarea politicei sale iubitóre de pace.«

O altă telegramă, dér din Cracovia, ḑice că pri mindŭ felicitările de anulŭ nou ale corpului oficerescŭ, generalulŭ Gurko s'a esprimatŭ, că se simte fórte fericitŭ a le puté asigura că *în anulŭ, care începe, patria va înceta a'șĭ mai toci puterile în lupte nesângeróse și va umili cu sabia pe dușmanii ei cei mai înverșunațĭ.* Acéstă rĕsboinică declarațiune a fostŭ primită de corpulŭ oficerescŭ cu frenetice strigăte de »urra.“

Fortificarea Franciei ostice.

Asupra fortificațiunilorŭ dela granița ostică franceză i se scrie ḑiarului »Köln. Ztg.“ dela graniță lângă Metz:

Ministerulŭ francesŭ a hotărîtŭ, sĕ întărésca în modŭ însemnatŭ fortărețele dela granița ostică, anume Toul și Verdun. Aslfelŭ administrațiunea garnisónei Verdunului a încheiatŭ de curêndŭ unŭ contractŭ secretŭ cu mai mulțĭ întreprinḑĕtorĭ de construcțiunĭ, ca aceștia la cea mai apropiată provocare sĕ restabilésca barace de lemnŭ pentru mai multe mii de ómenĭ de diferite specii de arme în timpŭ de 50 ḑile. Pentru fiecare ḑi de întârḑiere cu restabilirea baracelorŭ, întreprinḑĕtorii vorŭ plăti câte 100 francĭ pedépsă. Afară de acésta mai multe localitățĭ situate în nemijlocită apropiare de graniță vorŭ primi garnisóne, d. e. Etain vânătorĭ și cavaleriă. Actele privitóre la aceste afacerĭ se țină strictŭ secrete în comunicațiune cu autoritățile locale.

Durerĭ „patriotice“.

Unŭ óre-care Szathmari György publică în „Kolozsvár“ o statistică, prin care arată cu cifre numele comunelorŭ din Ungaria și Transilvania, carĭ șĭ-au împrumutatŭ numele dela singuraticele popóre. Așa de es. află d. Szatmary, că din numĕrulŭ de preste 12,000 comune ale Ungariei mai bine de 700 șĭ-au împrumutatŭ numele lorŭ dela popóre indigene, orĭ streine, orĭ chiar și de acelea, carĭ astăḑĭ nu mai jócă rolŭ în istoria popórelorŭ. Astfelŭ dela poporulŭ maghiarŭ orĭ sĕcuiescŭ (cu preposiția ungurĕscă: *magyar, megyer,* séu *szekely,*) șĭ-au împrumutatŭ numele 146 comune; dela poporulŭ valahŭ séu românŭ (cu preposiția *roman,* séu mai adesŭ *olah,* ca d. e. Oláh-falu etc.) 91 comune; dela poporulŭ germanŭ orĭ săsescŭ 169 și în fine dela deosebitele ramurĭ ale elementului slavŭ au luatŭ numele 213 comune.

Resultatulŭ la care ajunge d-lŭ Szatmary prin statistica sa aduce la desperare „Kulturegylet“-ulŭ, căcĭ comunele — după cum conchide elŭ — șĭ'au împrumutat numele dela acele popóre, carĭ formau esclusiva populațiune, séu celŭ puținŭ în absoluta maioritate, a respectivelorŭ comune. In modulŭ acesta d-lŭ Szatmari află că elementulŭ ungurescŭ merge totŭ spre decadență, pe când celŭ românescŭ cresce și se înmulțesce.

Din cele 146 de comune, carĭ șĭ-au împrumutatŭ numele dela locuitorii lorŭ maghiarĭ, numai 79 îșĭ mai conservă caracterulŭ lorŭ ungurescŭ; și l'au perdutŭ însĕ 67, dintre acestea 47 au devenitŭ cu timpulŭ românescĭ, 8 nemțescĭ și 9 slave.

Comunele numite dela populațiunea lorŭ română séu valahă facŭ 91; totŭ valahe au rĕmasŭ și astăḑĭ 83, s'au perdutŭ 8, dintre carĭ 4 s'au făcutŭ maghiare și 4 slave.

Dela poporulŭ germanŭ îșĭ au numele 169 comune; șĭ-au păstratŭ caracterulŭ 66, și l'au perdutŭ 103, dintre carĭ 39 s'au făcutŭ unguresci, 32 românescĭ și 21 slave.

Dela poporulŭ slavŭ îșĭ au numele 213 comune; șĭ-au păstratŭ caracterulŭ 91, și l'au perdutŭ 118, dintre carĭ s'au făcutŭ unguresci 56, românescĭ 41, nemțescĭ 14.

Așadéră elementulŭ germanŭ a perdutŭ 81 comune, ér celŭ slavŭ 83; elementulŭ maghiarŭ a câștigatŭ din acestea 32 comune, ér celŭ românescŭ 112.

De aci află d-lŭ Szathmary, că dintre tóte popórele Ungariei elementulŭ românescŭ este cu privire la sine celŭ mai conservativŭ, ér cu privire la alte popóre este celŭ mai expansivŭ. De asemenea arată auctorulŭ statisticei prin cifre, că dintre popórele Ungariei poporulŭ românescŭ este celŭ mai compactŭ și mai statornicŭ, și când e vorba de însușirea altorŭ limbĭ, elŭ este celŭ mai renitentŭ dintre tóte popórele Ungariei; pe sine nu vrea sĕ se asimileze, dér cu atâtŭ mai vîrtosŭ asimilézà elŭ însușĭ pe alte popóre. Numai 8 comune a perdutŭ elementulŭ românescŭ, dér în loculŭ acestora a ocupatŭ

47 comune, carĭ erau odată unguresci. De aci voiesce d-lŭ Szathmari sĕ arate procederea îndreptăţită a »Kulturegylet«-ului.

Nu mai cercetămŭ, décă statistica de mai susŭ e orĭ nu adevĕrată, e bine însĕ că kulturegyletiştii se convingŭ pe ḑi ce merge, că Românulŭ nu se asimiléză cu nicĭ unŭ altŭ némŭ, ci trăesce şi móre Românŭ. Şoviniştii sciu bine, că resultatulŭ acţiunei pornite de Kulturegylet nu póte fi altulŭ decâtŭ unŭ ne mai pomenitŭ fiasco şi plânsete pe ruinele fondurilorŭ banchetelorŭ. Dér au întratŭ în jocŭ şi trebue sĕ jóce ca ursulŭ fără voiă, până când obosiţĭ şi desamăgiţĭ totalŭ se vorŭ retrage ruşinaţĭ din nenorocita campaniă ce au pornit'o.

SCIRILE ḐILEI.

Ministrulŭ comunŭ de rĕsboiu a dispusŭ, că toţĭ recruţii rĕmaşĭ după scăderea contingentului şi încă neinstruiţĭ sĕ se cheme la corpurile de trupe, nu ca până acum la 1 Aprilie, ci la 20 Februariu.

—x—

Se comunică din Viena ḑiarului „Standard," că *Austro-Ungaria* va grĕbi în anulŭ acesta chiămarea recruţilorŭ şi va cumpĕra 40,000 cai.

—x—

Statutele băncii „*Meseriaşulŭ Românŭ*" s'au aprobatŭ de Tribunalulŭ regiu din *Braşovŭ*, sub Nr. 6638 din 1886, şi în 10 Ian. c. n. 1887 s'a înmânatŭ preşedintelui resoluţiunea. După alegerea dirigintelui, se va decide întrarea în activitate şi se va înscinţa directŭ ḑiua şi loculŭ unde vorŭ avea membrii subscrişĭ sĕ plătéscă cvotele şi când potŭ ei cere şi lua banĭ înprumutŭ, scrie »Meseriaşulŭ românŭ.«

—x—

In *Timişóra*, afară de pompierĭ, urméză 20 de dame cursulŭ de învĕţĕmêntŭ, ce l'a deschisŭ »Crucea roşiă" de acolo în vederea eventualităţii unui rĕsboiu. Se propunŭ cunoscinţele necesare pentru îngrijirea rĕniţilorŭ.

—x—

Cele două baterii călăreţe din regimentulŭ 7 de artileriă, care se află în garnisóna *Timişórei*, au primitŭ la 14 Ianuariu n. ordinŭ sĕ fiă gata de marşŭ şi vorŭ pleca în ḑilele acestea în Galiţia.

—x—

Ministrulŭ de justiţiă a însărcinatŭ printr'o ordinaţiune pe toţĭ preşedinţii de tribunale şi pe şefii judecătoriilorŭ cercuale, ca despre procesele ce privescŭ persóne care stau sub epitropiă séu curatel sĕ incunoscinţeze oficiile orfanale, pentru ca acestea sĕ sprijinéscă pe epitropĭ séu curatorĭ, décă e de lipsă, cu desluşirĭ.

—x—

Clubulŭ tipografilorŭ din *Peşta* are de gândŭ sĕ întocméscă la 15 Martie o *esposiţiă de tóte ḑiarele care aparŭ în Ungaria*, serbândŭ astfelŭ amintirea ḑilei de 15 Martie 1848, ḑi memorabilă pentru libertatea pressei în Ungaria. — Se totŭ vorbesce de libertatea pressei, şi nu esistă ţéră pe lume, în care sĕ se mai facă atâtea procese de pressă ca în Ungaria.

—x—

Br. *Mayr*, ambasadorulŭ austro-ungarŭ în *Bucurescĭ*, a presentatŭ Regelui României scrisorile sale de rechiămare, fiindŭ transferatŭ în aceeaşĭ calitate la Mŭnchen.

—x—

Preoţii gr. or. Avramŭ *Stoica*, Iosifŭ *Bucşa* şi Dionisiu *Nistorŭ* au fostŭ „pricopsiţĭ" de ministrulŭ Trefort, celŭ dintêiu cu 80 fl., cei de-ai doilea cu câte 50 fl. — Nicĭ de aci înainte fără pĕcate?

—x—

In ântêia sĕptĕmână a lunei Ianuariu au fostŭ în *Ciucŭ-Sereda* trei incendiurĭ. Poporaţiunea bănuesce, că focurile au fostŭ puse de mânĭ rele.

—x—

In *Sepsi-Sân.Georgĭ* s'a împuşcatŭ comerciantulŭ Luca Fogoleanu.

—x—

Se ḑice că *Regele Serbiei* va face o visită *Regelui României* pe la începutulŭ lui Martie.

—x—

La *exposiţia cooperatorilorŭ* din *Craiova*, care s'a amânatŭ pentru August 1887, se ḑice că vorŭ lua parte şi mai mulţĭ fabricanţĭ francesĭ la secţiunea internaţională.

—x—

„Epoca" spune, că colonelulŭ *Vulcucev*, directorulŭ arsenalului din *Sofia*, a făcutŭ, cu autorisaţiunea guvernului română, la *arsenalulŭ din Bucurescĭ* o însemnată comandă de piese de aramă pentru obuse.

—x—

Peste câteva ḑile va pleca, ḑice „Românulŭ«, o comisiune militară la Volga, ca sĕ cumpere unŭ mare numĕrŭ de cai pentru artileriă.

—x—

In sĕptĕmâna trecută *vaporulŭ bulgarŭ* »Golupcik«, care transporta *materialŭ de rĕsboiu* dela Vidinŭ la Silistra, s'a înnomolitŭ la o distanţă de 4000 metri în susŭ de Rusciucŭ. S'au luatŭ mĕsurile necesare pentru scóterea numitului vaporŭ din nomolulŭ de nisip în care s'a înnomolitŭ.

—x—

Ministrulŭ de finanţe rusŭ *Vişehradsky* tractéză cu unŭ grupŭ de bancherĭ ruşĭ pentru facerea unui împrumutŭ de unŭ miliardŭ de ruble pentru scopurĭ militare.

COMASSARILE.

Comassarea (întrunirea) pămêntului din ţéra Oltului.

Studiu economicŭ, de G. M.

(Continuare.)

In privinţa modului comassărei: Erariulŭ a luatŭ partea de nordvest a hotarului, ca la 720 jugĕre, Românii au cerutŭ ca pe ei sĕ-i despăgubéscă din păşunitulŭ comunalŭ, dându-le în loculŭ celorŭ 5 parţele, trecute deja în posesiunea statului, numai câte una, dér érăşĭ separatŭ de ale Saşilorŭ; ér concetăţenii saşĭ, temêndu se de órecarĭ urmărĭ funeste, din causa varietăţii pămênturilorŭ, cerură sĕ li se dea câte 12 parţele. In fine se învoiră cu toţii, ca din păşiunea comunală sĕ se facă o donaţiune de 100 jugĕre la bisericile şi şcólile din comună, carĭ sĕ se împartă între ele după numĕrulŭ poporenilorŭ lorŭ, ér restulŭ de păşune, după desdaunarea celorŭ păgubiţĭ prin cedarea locurilorŭ lorŭ erarului, sĕ se împartă astfelŭ ca fiăcare proprietarŭ din comună sĕ-şĭ capete câte o parte, amĕsuratŭ contribuţiunei directe ce plătesce. Cu privire la terenulŭ espusŭ inundaţiunilorŭ dese şi vaste ale Oltului s'a decisŭ, ca dealungulŭ hotarului sĕ se facă o serie de fênaţii, tóte îndreptate cu capulŭ spre Oltŭ, din care apoi fiăcare proprietarŭ de liveḑĭ sĕ-şĭ capete câte una, aşa ca la unŭ casŭ de inundare, nicĭ unulŭ sĕ nu fiă prea tare păgubitŭ.

Inainte d'a începe împărţirea, se tăiară căile de otarŭ şi scurgerile de apă în tóte câmpurile şi riturile. In urma acestor disposiţii cele 32,000 parţele se reduseră la 4800, de altcum şi acesta unŭ numĕrŭ prea mare, dintre carĭ însĕ fiăcare parţea aḑĭ îşĭ are calea ei directă.

Acuma considerândŭ comassarea în totalŭ, décă facemŭ abstracţiune de unele greşelĭ, comise din partea inginerilorŭ la împărţire, prin scurtarea unora în favorulŭ altora, prin schimbarea sorţilorŭ, prin mĕsurarea neesactă, care a făcutŭ, ca la împărţire sĕ nu se găséscă întinderea terenului, amĕsurată calculărei anterióre, prin darea aceluiaşĭ terenŭ deodată la câte 2—3 inşĭ, care apoi dete nascere la procese, ea a reuşitŭ bine, resultatulŭ ei e satisfăcĕtorŭ, şi ea e unŭ mare câştigŭ pentru toţĭ şi din tóte punctele de vedere. Astfelŭ erariulŭ adunându-şĭ cele 230 jugĕre, la care mai adaugêndŭ şi pretinsa-i competinţă din păşunea comunală, întrunĭ într'unŭ complecs peste 720 jugĕre, între carĭ şi cele 120 jugĕre de mlaştină, căreia făcêndu-i scursurĭ — şanţurĭ — desvĕlite, o uscă astfelŭ, încâtŭ aḑĭ o poţĭ cutreera cu carulŭ încărcatŭ în tóte direcţiunile. Ba, ipsindŭ umeḑeala de mai înainte, rogozulŭ — latinesce carex — şi alte plante de mlăştină au şi începutŭ sĕ dispară, cedândŭ loculŭ lorŭ altorŭ ierburĭ dulcĭ: trifoiu, érba lui Timotei, códa vulpii etc. şi care terenŭ acum supusŭ influinţei aerului, în 10—15 anĭ schimbându-şĭ cu desĕvêrşire vegetaţiunea, va deveni o livade destulŭ de bună, séu póte fi întrebuinţatŭ chiar pentru cultura de cereale, de grâu, orzŭ, cucuruzŭ etc. Pe lângă aceea proprietatea mare fiindŭ acum întrunită, numai prin aceea a câştigatŭ o valóre de 2—3 orĭ mai mare decâtŭ când era împrăştiată, fiindcă administrarea şi controlarea e cu multŭ mai lesne şi mai puţinŭ costisitóre. Mai departe comuna se scăpă de miasmele şi frigurile de baltă a unei mlaştine nefolositóre, pe care ea, fiindŭ lipsită de orĭ şi ce venite, póte nicĭ o sută de anĭ nu o putea sĕ o usce şi folosĕscă, căcĭ cei 15—20 fl. arêndă ce-i aducea înainte nicĭ că meritau atenţiune. Bisericile şi mai cu sémă şcólele, carĭ erau lipsite de orĭ şi ce venite, şi avisate numai la repartiţia pe poporenĭ, prin donaţiunea cea nouă, ele au câştigatŭ enormŭ, căcĭ arênda pămêntului fiăcăreia în curêndŭ o sĕ se urce la mai multe sute de florinĭ pe anŭ, ba chiar décă atuncĭ ar fi fostŭ o înţelegere şi încredere reciprocă între bărbaţii conducĕtorĭ ai comunei, la acea ocasiune în locŭ de una le putea da două sute de jugĕre şi astfelŭ sĕ le emancipeze pentru totdéuna de repartiţia poporenilorŭ, şi particularĭ fórte puţinŭ simţeau acea pagubă. Dintre particularĭ consătenii saşĭ în locŭ de câte 100—200 parţele împrăştiate ca făina orbilorŭ, aḑĭ cultivă numai 13 parţele, câştigulŭ enormŭ de timpŭ însĕ le permite ca pe aceste sĕ le îngrijéscă cu atâtŭ mai bine. Aḑĭ nu numai că bărbatulŭ singurŭ, séu cu 1—2 cosaşĭ, nu mai e silitŭ sĕ se mute totŭ la fiăcare pătrarŭ de óră la altŭ locŭ, ci elŭ, soţia, familia şi lucrătorii lui lucréză mai multe ḑile dearêndulŭ, în acelaşĭ locŭ. Elŭ acum în fiăce timpŭ şi la fiăce ocasiune se póte duce cu carul la loculŭ séu livadea lui, fără ca sĕ causeze cuiva daune, séu sĕ sufere elŭ daune din partea altora. Şi în fine proprietarii românĭ, în locŭ sĕ mai alerge aprópe 5 chilometri până la arăturile şi fênaţiile lorŭ, carĭ şi aşa erau înecate mai în fiăcare anŭ, când de 2 păraie laterale, când de Oltŭ — ba care (Oltul) într'unŭ timpŭ le ameninţa sĕ le rupă şi spele cu totulŭ — aḑĭ ei au până la locurile lorŭ cale de 5 minute şi unŭ pămêntŭ bunŭ, roditorŭ neespusŭ nicĭ înecărilorŭ şi nicĭ ruperei séu vĕrsării apelorŭ. Aḑĭ în locŭ de stejarii seculari cu locuinţele ciórelorŭ şi bufniţelorŭ se rădică câmpii cu o vegetaţiune bogată: grâu, cucuruzŭ, secară, orzŭ, cânepă, trifoiu, gogóşe etc.

Hotarulŭ întregŭ prin concentrarea şi adaptarea tuturorŭ factorilorŭ culturei a câştigatŭ fórte multŭ şi productivitatea lui prin cultivarea mai déșă şi mai îngrijită se ridică din anŭ în anŭ. Deşi dela împărţirea cea nouă (1880) au fostŭ anii cam totŭ rĕi — afară de celŭ din urmă — şi deşi s'a mănţinutŭ încă sistema cea veche, de 3 câmpurĭ, totuşĭ starea materială a sătenilorŭ s'a ridicatŭ şi îmbunătăţitŭ cu tótă crisa economică, ce domnesce peste totŭ. Profeţiile pessimiştilorŭ, că aceia, carĭ au venitŭ în locurile mai rele, vorŭ ajunge la sapă de lemnŭ şi vorŭ fi siliţĭ sĕ ia lumea în capŭ, nu s'au împlinitŭ, ci din contră ei recolteză aḑĭ mai multŭ decâtŭ înainte, ér cei cu mai puţine pămênturĭ, prin mobilisarea întregului hotarŭ, parte că au putută cumpĕra pămênturĭ pe vecĭă dela alţii, cărora unele părţele nu le convenéu séu le erau prea multe — de care fiă ḑisŭ cu deosebire Românii au profitatŭ binişorŭ—şi parte participară la arênḑile pămênturilorŭ bisericescĭ şi scolare—carĭ fiindŭ de o calitate bunicică, ér arênda pân'acum nu prea mare, s'au folositŭ cu toţii şi au prinsŭ binişorŭ putere. Aḑĭ mai toţĭ plugarii au plugurĭ nouĕ perfecţionate, încâtŭ abia mai găsescĭ 7—8 de cele vechĭ — pe când înainte de comassare abia erau în tótă comuna vr'o 3—4 plugurĭ de sistema perfecţionată.

Deşi suntŭ numai câţĭva anĭ dela comassare totuşĭ numai simplificarea şi uşurarea culturei de aḑĭ, faţă cu cea de mai 'nainte, le-a deschisŭ ochii la toţĭ, că ar fi fostŭ şi mai bine ajutaţĭ, décă ar fi luatŭ numai o singură bucată, şi aḑĭ mai că nu găsescĭ individŭ în comună, care ar fi gata sĕ schimbe proprietatea lui de acum, pe cea dinainte. Ca nefavorabilŭ trebue însĕ sĕ amintescŭ lipsa de păşune, din care o parte considerabilă trecŭ în posesiunea erarului, o alta de 100 jugĕre la bisericĭ şi scóle, mai încolo 1% din totalŭ s'a luatŭ, conformŭ legei de segregare, pentru viitórea scólă comunală — adecă de *maghiarisare*— *şi în fine o altă parte* dându-se ca desdaunare pentru arăturile şi liveḑile trecute în posesiunea erarului — ér restulŭ, acum împărţitŭ la singuraticii sătenĭ, e naturalŭ, ca sĕ nu mai fiă de ajunsŭ a nutri atâtea vite, ca pe vremea când era păşunea întrégă. Décă însĕ vitele acum nu mai potŭ eşĭ la păşune — de altmintrelea şi înainte destulŭ de modestă—la care sĕ stea necontenitŭ ḑiua şi nóptea, începêndŭ de primăvéra şi până tómna, acésta nu e unŭ rĕu prea mare, căcĭ silesce celŭ puţinŭ pe proprietarŭ sĕ-şĭ caute de vitele sale în fiăcare séră şi diminéţă, sĕ le dea mai multă atenţiune şi îngrijire. Astfelŭ elŭ, şi décă nu va mai ţiné aḑĭ unŭ numĕrŭ nelimitatŭ de vite, fără de nicĭ unŭ folosŭ, ca înainte, celŭ puţinŭ va avé vite mai puţine, mai bine îngrijite, mai bine ţinute, mai bune, de-o valóre mai mare şi carĭ îi vorŭ aduce unŭ venitŭ mai mare decâtŭ tóte înainte. Neavêndŭ destulă hrană la păşune, proprietarulŭ lorŭ va fi silitŭ de voe de nevoe sĕ introducă cultura de napĭ, de trifoiu, lucernă şi ierburĭ semĕnate, ca sĕ aibă ce le da de mâncare diminéţa şi séra, ceea ce sătenii noştri au şi începutŭ a face, pe când înainte nicĭ pomenire nu era de semĕnarea nutreţurilorŭ. C'unŭ cuvêntŭ, pentru comuna Şercaia, comassarea a fostŭ unŭ mare bine şi unŭ progresŭ din tóte punctele de vedere, şi ar fi fostŭ şi mai avantagiósă, décă representanţa comunală era la înălţimea misiunei ei, şi décă locuitorii îşĭ luau proprietatea lorŭ numai într'unŭ singurŭ complecs, séu celŭ multŭ în două, unulŭ pentru arătură şi altulŭ pentru fênaţii. (Va urma).

Planulŭ de învĕţĕmêntŭ gimnasialŭ.

In ḑilele acestea s'a ţinutŭ în Budapesta sub preşedinţa ministrului de instrucţiune *August Trefort* o consultare confidenţială în afacerea *planului de învĕţĕmêntŭ gimnasialŭ* şi a *instrucţiunilorŭ*, ce se ţinŭ de acesta, la care consultare au luatŭ parte consiliarulŭ de secţiune *Ionŭ Klamarik*, secretarulŭ de statŭ *Albert Berzeviczy*, preşedintele consiliului de instrucţiune *Iosif Sztoczek*, directorulŭ supremŭ *Ferdinand Lutter*, profesorii de universitate br. *Roland Eötvös*, *Gustav Heinrich*, *Emil Thewrewk* şi profesorulŭ gimnasialŭ ataşatŭ ministeriului de culte *Ernst Finàczy*. Ĕtă ce cetimŭ în »Pester Lloyd" despre acéstă consultare confidenţială:

»Ansă la acéstă consultare a dat'o împrejurarea, că instrucţiunile acomodate planului de învĕţĕmêntŭ modificatŭ în sensulŭ legiĭ suntŭ gata de tiparŭ şi că prin urmare în ora din urmă se mai potŭ delătura unele

scăderi ale planului nostru de învĕțĕmêntŭ-gimnasialŭ. Consultarea însĕ nu s'a mărginitŭ numai la planulŭ de învĕțĕmêntŭ, ci ea a atinsŭ, în sensulŭ cuvêntului de deschidere a ministrului, toți factorii, dela carĭ atêrnă succesulŭ învĕțĕmêntului-gimnasialŭ, va sĕ ḑică cei carĭ participă la nesuccesulŭ încă totŭ nedelăturatŭ, celŭ puținŭ parțialŭ, alŭ învĕțĕmêntului nostru gimnasialŭ."

„Ce s'atinge de planulŭ de învĕțĕmêntŭ însușĭ, numai douĕ disposițiunĭ de ale lui au fostŭ criticate: *Mai întâiu împărțirea materialului de învĕțĕmêntŭ ungurescŭ*, care împărțire mărginesce istoria literaturei maghiare numai la o clasă (VIII-a), de unde urmézĕ că partea acésta de totŭ importantă a instrucțiunei naționale este din capulŭ locului osîndită la unŭ nesuccesŭ. S'a esprimatŭ cu unanimitate pretensiunea, ca istoria literaturei maghiare sĕ se împartă, ca în școlele reale, pe douĕ clase, adecă pe a șéptea și a opta, ceea ce este cu atâtŭ mai ușorŭ de esecutatŭ, deórece prin acésta planulŭ de învĕțĕmêntŭ însușĭ nu trebue sĕ se modifice în nicĭ unŭ punctŭ esențialŭ. — Alŭ doilea a fostŭ criticată *înpărțirea învĕțĕmêntului geograficŭ* în clasele de josŭ ale gimnasiului ca nepractică și ca trecêndŭ preste puterea intelectuală a școlarilorŭ și s'a accentuatŭ *ca necesară o instrucțiune pregătitóre în geografia politică.* Ambele prepunerĭ se bucurară de consimțĕmêntulŭ ministrului de instrucțiune".

„Ce s'atinge de *nesuccesulŭ* învĕțĕmêntului s'a recunoscutŭ în acéstă privință mai alesŭ că studiulŭ limbei germane, care este de asemenea inportantŭ pentru viéța practică și desvoltarea mai departe sciențifică a tinerimei, are lipsă de o reformă grabnică, și s'a accentuatŭ în genere că aci *tendința practică* trebue accentuată cu multŭ mai strictŭ. de cum s'a făcutŭ până acum. Partea formală a învĕțĕmêntului germanŭ ar trebui sĕ fiă cu totulŭ omisă și pondulŭ principalŭ sĕ se pună pe *însușirea practică a limbei în vorbire și în scrisŭ.*

Pentru aceea arŭ fi de tractatŭ în loculŭ opurilorŭ clasice ale literaturei piese de cetire *mai ușóre în privința limbei și a materiei*, carĭ deștéptă chiarŭ prin cuprinsulŭ lorŭ *interesulŭ tinerimei și limba germană sĕ se propună pe câtŭ se póte ca limbă de instrucțiune.* — Ca nesuccesŭ trebue sĕ se numéscă și *învĕțĕmêntulŭ geograficŭ*, totușĭ ar fi de speratŭ ca acestui obiectŭ inportantŭ sĕ i se pótă servi prin modificațiunea propusă mai susŭ. Ba ar fi de doritŭ, ca geografia politică în clasa a șéptea sĕ se sporéscă cu o oră pe sĕptĕmână de instrucțiune (pe socotéla limbei latine). — Ancheta a protestatŭ energicŭ în contra disposițiunei de până acum a instrucțiunilorŭ, după care disposițiune s'a prescrisŭ la *învĕțĕmêntulŭ latinŭ elementarŭ* metoda inductivă, care într'adevĕrŭ ar fi de doritŭ la instrucțiunea limbei materne."

„Causa generală a nesuccesului în învĕțĕmêntulŭ scólelorŭ medii s'a aflatŭ în *regretabila nepăsare și indulgență a profesorilorŭ, carĭ promovézĕ și pe acei scolarĭ, carĭ nu și-au însușitŭ pensulŭ clasei, în care au fostŭ.* Numai în chipulŭ acesta sĕ póte esplica, că și in clasele cele mai superióre se află scolarĭ, carĭ nu posedŭ nicĭ chiar elementele limbei latine și germane Mai puținŭ se păcătuesce în acéstă privință din partea matematicilorŭ, din care causă și acestŭ obiectŭ obicĭnuesce a corĕspunde dela esamenulŭ de maturitate mai multŭ unorŭ pretensiunĭ echitabile. S'a esprimatŭ dorința, ca guvernulŭ sĕ influințeze, mai vîrtosŭ prin directorĭ, a cărorŭ autoritate ar fi sĕ se mai măréscă în înțelesulŭ acesta, ca la esamenile de clasă sĕ se procédă cu cea mai mare stricteța."

„Mai alesŭ regretabilă este în acéstă privință pracsa scólelorŭ confesionale. Unŭ motivŭ esențialŭ alŭ relelorŭ dominante la aceste institute de învĕțĕmêntŭ s'a recunoscutŭ în imprejurarea, că la cele mai multe scóle protestante mai esistă și astăḑĭ întocmirea, că profesorii *tragŭ o parte a venitului lorŭ din didactru*, în urma acesteia stăruința lorŭ (adeséorĭ nicĭ măcarŭ conscie) este îndreptată într'acolo, ca sĕ atragă pe scolarĭ la institutŭ prin indulgență.

In privința acésta s'a esprimatŭ dorința, ca guvernulŭ sĕ insiste pe lângă confesiunĭ, pentru ca participarea de până acum a profesorilorŭ la didactru sĕ se înlocuéscă printr'o echitabilă urcare a salarielorŭ.«

„In fine s'a accentuatŭ, ca *pretensiunile dela esamenulŭ de profesorŭ*, mai vêrtosŭ în limbĭ și în prima liniă în limbile clasice, trebue sĕ fiă aduse la valóre cu mai mare stricteță. Mai înainte de tóte pracsa universitățiĭ din Clușiu este a se modifica în sensulŭ acesta.

Ce se atinge de *geografiă*, s'a esprimatŭ dorința, ca combinațiunea de mai nainte a geografiei cu istoria sĕ se restitue, deórece întrunirea acestorŭ douĕ obiecte într'o mână este întemeiată în interesulŭ învĕțĕmêntului. In fine s'a făcutŭ și observațiunea, că *sciința limbistică maghiară comparativă* ca obiectŭ alŭ esamenului specialŭ de limba maghiară este cu totulŭ nemotivatŭ și pentru aceea sĕ se înlocuiască prin *gramatică formală și sintacsa maghiară.*"

»De altfelŭ nu se póte tăgădui, că dela crearea legei școlelorŭ medii condițiunile gimnasielorŭ nóstre s'au îmbunătățitŭ în modŭ esențialŭ, și după chibzuința omenéscă, ele vorŭ progresa în acéstă direcțiune. Succesulŭ deplinŭ însĕ va atêrna dela douĕ împrejurărĭ: de o parte dela aceea, că la crescerea și la promovarea învĕțătorilorŭ de școlele medii sĕ se procédă cu precauțiune și stricteța necesară,—și de la aceea, că profesorii sĕ lucreze cu adevĕrată consciință de datorința lorŭ și cu iubire puternică pentru causă. Și în acéstă privință sĕ vede chiar o îmbunătățire a stării scólelorŭ nóstre medii, deși încă multe probleme aștéptă suficienta lorŭ deslegare.«

Discursurile rostite la înmormêntarea lui C. Popasu.

Discursulŭ rostitŭ de d-lŭ **Stefanŭ Iosifŭ**, directorulŭ școlelorŭ medii rom. din Brașovŭ:

Domnilorŭ!

In senibus consilium. Cuvintele acestea semnificative le aplicŭ în fața acestui tristŭ sicriu, carele ascunde în sine remășițele pămêntescĭ ale bărbatului valorosŭ, carele sĕ desparte pentru eternitate dintre noi toțĭ, carĭ l'amŭ stimatŭ, l'amŭ respectatŭ și l'amŭ iubitŭ. Da, domnilorŭ, la acestŭ bărbatŭ sĕ aplică cu totŭ dreptulŭ axioma frumósă latină: in senibus consilium, care caracterisézĕ atâtŭ de frumosŭ pe bărbatulŭ înțeleptŭ, prudentŭ și prevedĕtorŭ. Nu voiu face biografia acestui bărbatŭ prea meritat pe multe terene ale vieții omenescĭ, ci din punctulŭ meu de vedere voi revela virtuțile lui pe terenŭ scolasticŭ față de institutul nostru de educațiune și de sciințe și cu deosebire față de corpulŭ didacticŭ dela scólele nóstre centrale. Constantinŭ Popasu într'o epocă grea din mai multe puncte de vederei fù trămisŭ ca de provedință în fruntea administrațiune, scólelorŭ nóstre.

Inḑestratŭ cu o minte practică după o lungă esperiință în viéța sa ca comerciantŭ, în carea a străbătutŭ țĕrile spre a-șĭ agonisi banĭ albĭ pentru ḑile negre, era devotat cu trupŭ cu sufletŭ binelui și înflorirei școlelorŭ nóstre, care ca creațiune a ilustrului sĕu frate, a Venerabilului prelatŭ alŭ sântei nóstre bisericĭ Ioanŭ Popasu, prédemnului episcopŭ alŭ Caransebeșului: îi era busola vieții sale, ținta ultimă a aspirațiunilorŭ sale ca omŭ publicŭ, De aceea elŭ stăruì cu tótă energia ca scóla nóstră sĕ se înḑestreze cu cele mai bune puterĭ didactice, și era mândru când i sĕ spunea din partea celorŭ competențĭ, „avețĭ harnice puterĭ didactice."

Fiindŭ omŭ fórte crutătorŭ, ca unulŭ care scia cu câtă greutate și cu ce sudorĭ sĕ adună averea; era scrupulosŭ, nu lipsea cu tóte acestea a sĕ întrepune, a stăruí, când era vorba a sĕ remunera după cuviință munca onestă a celorŭ ce asudă și jertfescŭ la altarulŭ sacru alŭ muselorŭ. Nu este nicĭ timpulŭ nicĭ loculŭ acomodatŭ a ilustra cu multe esemple aserțiunea aésta; ci mĕ mărginescŭ a constata sine ira et studio, că sub administrațiunea lui Const. Popasu sórtea personalului didacticŭ s'a îmbunătățitŭ în modŭ considerabilŭ; per cepțiunea salariilorŭ s'a regulatŭ ca la orĭ-ce altă scólă de modelŭ și preste totŭ s'au făcutŭ acele îmbunătățirĭ în lefurĭ, carĭ după mijlócele nóstre sĕ mai putea face. Dér defunctulŭ n'a fostŭ numai unŭ simplu administratorŭ regulatŭ, riguroșŭ și consciențiosŭ alŭ averei scólei concredute în prima liniă lui, ci ca bărbatŭ înzestratŭ dela natură cu o minte ageră, se interesa ḑilnicŭ de mersulŭ regulatŭ alŭ trebei scolare chiar și pe terenŭ pur sciințificŭ și educativŭ. Riguroșŭ cătră sine în afacerile sale publice, pretindea aceeașĭ rigóre și dela alți; sĕ capacita ușorŭ și fără mare greutate în cestiunĭ purŭ scolare, despre care, am curagiulŭ sĕ o spunŭ, avea adeseorĭ cea mai limpede ideă. Elŭ ni era unŭ mentorŭ înțeleptŭ. Când scóla nóstră ca atare, când corpulŭ didacticŭ perde unŭ atare bărbatŭ, care numai din zelŭ și devotamentŭ lucra și cugeta ḑiua nóptea pentru binele și înflorire scólelorŭ nóstre: trebue sĕ ne cuprindă o adêncă întristare; căcĭ o columnă puternică a scólei s'a sfărîmatŭ prin apunerea dintre noi a lui Constantinŭ Popasu, încăruntitulŭ președinte alŭ on. Eforie. Viéța și virtuțile lui sĕ ne fiă totdéuna înaintea ochilorŭ nostri, ca sĕ le imitămŭ; éră pe mormêntulŭ lui sĕ vărsămŭ o lacrimă ca tributŭ de recunoscință și de pietate. Epoca, în carea a condusŭ elŭ afacerile administrative ale scólei, va rĕmâné o epocă fericită; vîrtuțile și meritele lui vorŭ ilustra una dintre cele mai frumóse pagine din analele institutului nostru; éră succesorii avêndu-lŭ pururea de modelŭ înaintea sa sĕ vorŭ nisui a călca pe urmele lui, — căcĭ așa vorŭ merge sigurŭ și vorŭ puté fi folositorĭ acestei instituțiunĭ naționale-confesionale.

Éră față de memoria lui cutezŭ a aplica frumósele cuvinte ale lui Horațiu »Non omnis moriar, pars melior mei vitabit Libitinam.« Nu voiu apune de totŭ dintre cei vii, partea cea mai bună din mine, adecă virtuțile și meritele mele vorŭ rĕmâné vecinice, neputêndu-se astruca în întunereculŭ tristului mormêntŭ.

Mulțămită publică.

Societatea academică „România-Jună", din Viena, crede, că'șĭ împlinesce o mare datoriă, décă și pre calea asta își esprimă profunda sa mulțămită față de toțĭ acei prea onor. d-nĭ carĭ și'n anulŭ acesta au binevoitŭ a'i oferi sprijinulŭ d-lorŭ. Asigurându-i de îndelunga recunoscință a Societății, ne luămŭ voiă a înșira între marinimoșii sprijinitorĭ pre anulŭ adm. 1885—6 pe următorii domnĭ:

Esc. Sa d-lŭ Metropolitŭ Mironŭ Romanulŭ 10 fl. Sibiiu; Esc. Sa d-lŭ Metropolitŭ Dr. Ioanŭ Vancea de Butésa 40 fl.: Revdssmii domnĭ: T. Cipariu can. 5 fl.; I. Fekete-Negruțŭ can. 5 fl.; C. Papfalvi, can. 5 fl.; Eliă Wlassa, can. 2 fl., Stefanŭ Manfi, can. 1 fl., Ant. Vestemianŭ, can. 2 fl., I. M. Moldovanŭ, can. 5 fl., Dr. Ioonŭ Rațiu, can. 1 fl., Al. Blasianŭ, protopopŭ 1 fl., d-lŭ N. Popescu, prof. 1 fl., toțĭ din Blajŭ; d-lŭ A. Neagoe, Buia, 1 fl., d-lŭ O. Tilea, inginerŭ, Smigu, 1 fl., d-lŭ N. Lichierie not. în Copșa mare 1 fl., d-lŭ I. Iourca, Ravasiel, 1 fl., d-lŭ M. Iurcescu not. în Șialdorf 1 fl., d-lŭ D. Constantinescu, parochŭ în Ibisdorfulŭ rom. 1 fl., d-lŭ Ieronŭ Mircea, not. în Ibisdorfulŭ săs. 1 fl., d-lŭ I. Baciu, propr. în Siala 2 fl., d-lŭ G. Dopŭ, propr. în Siala 1 fl., d-lŭ D. Vintilă, jude, Seica mare, 1 fl., D-nii Aur. Popescu, silvanistŭ 1 fl., Al Balas, asc. de silv. 1. fl, Aur. de Petrovits 1 fl., N. Theodosiu 2 fl. Al. Serofiu 1 fl., St. Șielariu, comerc. 2 fl., D. Peovits 1 fl., Unŭ Invĕț. 50; Teodorŭ Doboi, propr. 1 fl., toțĭ din Hațegŭ; D-lŭ Al Rimbașiu, not. cerc. în Rîu albŭ, 2 fl., d lŭ Aligeris, Caransebeșŭ 10 fl., T. Barbu 1 fl., Fil. Musta 3 fl., St. Velovanŭ 1 fl., Dr. G. Popovicĭ 1 fl., toțĭ din Caransebeșŭ; D-lŭ A Feneșianŭ prof. în Brașovŭ 1 fl., d-l G. Belissimus, dir. scol. norm. din Brașovŭ 1 fl., Dr. Andr. Monda, Crepaia 2 fl., D-lŭ P. Stoica, red. conv. ped. Satulŭ nou 1 fl., Dr. Alŭ Popŭ, Satulŭ nou 2 fl., D-nii I. Belesiu, deput. 1 fl., Aur. Suciu, adv. 2 fl., Dr. Atanasiu Sandor 2 fl., G. Lazarŭ, adv. 2 fl., N. Olteanu, telegr. 1 fl., A. Mihalovicĭ, comerc. 1 fl., M. Curtutiu adv. 1 fl., D. Bonciu, not. publicŭ 1 fl., I. P. Desseanŭ, adv. 1 fl., Gr. Veuter, adv. 2 fl, G. Bodea, preotŭ 1 fl., toțĭ din Aradŭ. D-lŭ M. Bocșeanŭ, protop. Curticiu 1 fl., Vas. Popŭ, adv. Aradu nou 1 fl, Tulcanŭ, jude 1 fl., G. Ulița 1 fl., T. Ceontea, prof. 1 fl, Dr. D. Magdu 1 fl., D. Tamosdan, Curticiu 2 fl., D-lŭ Ioanŭ Haldanŭ, propr. T. Severinŭ, 20 francĭ. D-nii: Dr. Lurtz, 2 fl., Dr. Frey 1 fl., Dr. Schönthaler 1 fl., Dr. Cuparescu 1 fl., I. Marcu, drd. theol. 2 fl., I. Miciescu, prof. de scrimă 5 fl., Pomp. Germanŭ, drd. med. 3 fl., Ilie Ghergheлŭ, drd. filos. 1 fl., toțĭ din Viena.

Viena, 30 Decemvre 1886.

Pentru comitetŭ:

Drd. *Al. Popŭ*, presidentŭ. *G. Țăranŭ*, cassarŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BUCURESCĬ, 18 Ianuariu. — Scirea „Lloydului": Ambasadorulŭ austro-ungarŭ Mayr presentézĕ la finele sĕptĕmânei scrisorile de rechiămare. Numirea succesorului sĕu se aștéptă abia după resolvarea cestiunei tractatului comercialŭ.

BERLINŬ, 18 Ianuariu. — Conservatorii, partida imperiului și liberalii naționalĭ s'au înțelesŭ, ca numĕrulŭ deputaților celorŭ trei partide sĕ se ocrotéscă și sĕ se alégă numai aderențĭ ai septenatului. Conducerea liberalilorŭ naționalĭ o reia asupră'șĭ Benningsen.

LONDRA, 18 Ianuariu. — Starea sănătății lui Salisbury inspiră neliniște, în urma iritațiunei pricinuite prin mórtea lui Iddesleigh.

ROMA, 19 Innuariu. — La primirea de erĭ a deputațiunei bulgare, ministrulŭ de esterne Robilant a accentuatŭ necesitatea împăcării cu Rusia, pentru ca sĕ se pună capĕtŭ stării provisorie care umple de neliniște Europa.

LONDRA, 19 Ianuariu. — In timpulŭ representațiunei teatrale de erĭ în localulŭ reuniunei dramatice „Irelie", o alarmă de focŭ fără veste provocà o astfelŭ de panică, încâtŭ îmbulzindu-se lumea sĕ iasă afară au fostŭ omorîte șéptespreḑece persóne, cele mai multe femei.

CONSTANTINOPOLŬ, 20 Ianuariu. — Scirea „Lloydului": Pórta a hotărîtŭ sĕ priméscă oficiosŭ deputațiunea bulgară, care a și fostŭ deja încunosciințată despre acésta.

Trupe turcescĭ au plecatŭ la insula Creta, unde s'a proclamatŭ starea de asediu.

DIVERSE.

Necrologŭ. — In 10 Ianuariu n. pre la 9 óre séra a repausatŭ în spitalulŭ militarŭ din Görz căpitanulŭ de classa 1-a *Georgiu Avramŭ*, din regimentulŭ de inf. Nr. 64. Morbulŭ îndelungatŭ, în carele a suferitŭ durerĭ cumplite, a fostŭ racŭ incurabilŭ în ficatŭ. Repausatulŭ a fostŭ absolutŭ de scóla de rĕsboiu cu succesŭ eminentŭ, și după câtŭ s'a putut a'i studia calitățile intelectualĭ, se póte ḑice, că a fostŭ unulŭ dintre cei mai talentațĭ oficerĭ. Pentru noi Românii mórtea căpitanului Avramŭ e o mare perdere pe cariera militară, unde suntemŭ representațĭ destulŭ de puținĭ.

Fiă i țĕrîna ușóră și memoria neuitată!

Posta Redacțiunei.

D-lui *I. B.* în Șemlacŭ, com. Aradŭ. Adresa ce o cerețĭ este: *B. P. Hașdĕu*, profesorŭ de Universitate și directorŭ alŭ archivelorŭ statului, în *Bucurescĭ.*

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 19 Ianuariu st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	102.25
Rentă de hârtiă 5%	92 05
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	117 60
Bonurĭ rurale ungare	104.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.70
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	103 75
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 25
Bonurĭ rurale transilvane	103 75
Bonurĭ croato-slavone	105 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	120.25
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123.—
Renta de hărtiă austriacă	81 45
Renta de arg. austr.	82 70
Renta de aurŭ austr.	112 35
Losurile din 1860	137.75
Acțiunile băncei austro-ungare	875 —
Act. băncei de creditŭ ung.	299.80
Act. băncei de creditŭ austr.	290.30
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
Napoleon-d'orĭ	9.98
Mărcĭ 100 împ. germ.	62.—
Londra 10 Livres sterlinge	126.55

Cursulu pieței Brașovŭ

din 20 Ianuariu st. n. 1887.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	8.42	8.44
Argint romănesc	8.40	8.42
Napoleon-d'orĭ	9.95	9.98
Lire turcescĭ	11.30	11.33
Imperialĭ	10.30	10.33
Galbenĭ	5.92	5.95
Scrisurile fonc. »Albina«	100.50	101.50
Ruble Rusescĭ	116.—	117.—
Discontulŭ	7—10% pe anŭ.	

Tarifa anunțurilorŭ și inserțiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. —cr. 6

Pentru inserțiunĭ și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repețirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repețirĭ de 3— 4 orĭ	10%
„ „ „ 5— 8 „	15%
„ „ „ 9—11 „	20%
„ „ „ 12—15 „	30%
„ „ „ 16—20 „	40%
Dela 20 de repețirĭ în susŭ	50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ și reducerĭ și peste cele însemnate mai susŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-niĭ abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și postaultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS"*

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela I Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	—	—	—
Timișŭ	—	—	—	1.45
Brașovŭ (	—	—	—	—
(	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8 24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5 43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Hașfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighișóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediașŭ	12.29	—	10.57	—
Copșa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blașiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiușŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.53	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5 28	—
Clușiu (	5.30	—	5 56	—
(	—	6 03	—	8.00
Nedeșdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirișŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velințe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1 23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.4[illegible]
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2 06	-
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2 17	—
Mező-Telegd	—	7.33	10 19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriș	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeșdu	—	—	4.58	6.24	--
Clușiu (	—	10.28	5.26	6.43	—
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2.35	—	—	—	12.12
Blașŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copșa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediașŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	--	—	3.03
Sigișóra	5.12	—	—	—	3.49
Hașfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Brașovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
(	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	--
(	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.24
Șibotŭ	12.52	—	4.50
Orăștia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4 08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulișŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovațŭ	7.59	—	11.25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8.42	—	4 52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	4 10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovațŭ	4.43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulișŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	--
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.[illegible]8	—
Branicĭca	9 19	10.17	—
Deva	9.51	10 42	- -
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	- -
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Nĕmeth-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Hațegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Banița	3.05	—	6 40
Petroșenĭ	3.37	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	10 07	—	6.10
Banița	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Hațegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernes